

Брюксел, 22 май 2026 г.
(OR. en)

9543/26

TELECOM 251
CYBER 240
JAI 647
COPEN 196
DATAPROTECT 170
EJUSTICE 25
COSI 85
IXIM 118
ENFOPOL 186
RELEX 699
MI 520
COMPET 607
CODEC 983

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 20 май 2026 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2026) 234 final

Относно: ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И
СЪВЕТА
ДОКЛАД, ПРИЕТ СЪГЛАСНО ЧЛЕН 112, ПАРАГРАФ 1 ОТ
РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2024/1689 ОТНОСНО НЕОБХОДИМОСТТА ОТ
ПРЕГЛЕД НА СПИСЪКА НА ЗАБРАНЕНИТЕ ПРАКТИКИ В
ОБЛАСТТА НА ИИ И ВИСОКОРИСКОВИТЕ СИСТЕМИ С ИИ,
ИЗБРОЕНИ В ПРИЛОЖЕНИЕ III

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2026) 234 final.

Приложение: COM(2026) 234 final

Брюксел, 20.5.2026 г.
COM(2026) 234 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

**ДОКЛАД, ПРИЕТ СЪГЛАСНО ЧЛЕН 112, ПАРАГРАФ 1 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕС)
2024/1689 ОТНОСНО НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ПРЕГЛЕД НА СПИСЪКА НА
ЗАБРАНЕНИТЕ ПРАКТИКИ В ОБЛАСТТА НА ИИ И ВИСОКОРИСКОВИТЕ
СИСТЕМИ С ИИ, ИЗБРОЕНИ В ПРИЛОЖЕНИЕ III**

ДОКЛАД НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

ДОКЛАД, ПРИЕТ СЪГЛАСНО ЧЛЕН 112, ПАРАГРАФ 1 ОТ РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2024/1689 ОТНОСНО НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ПРЕГЛЕД НА СПИСЪКА НА ЗАБРАНЕНИТЕ ПРАКТИКИ В ОБЛАСТТА НА ИИ И ВИСОКОРИСКОВИТЕ СИСТЕМИ С ИИ, ИЗБРОЕНИ В ПРИЛОЖЕНИЕ III

1. Контекст и общи сведения

- (1) Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. за установяване на хармонизирани правила относно изкуствения интелект и за изменение на някои регламенти („Акт за изкуствения интелект“¹) влезе в сила на 1 август 2024 г. С посочения регламент е въведена широкообхватна правна уредба за регулиране на изкуствения интелект (ИИ) в Съюза, с което се цели насърчаването на иновациите и навлизането на ИИ, като същевременно се гарантира високо равнище на защита на здравето, безопасността и основните права в Европейския съюз (ЕС), в това число демокрацията и принципите на правовата държава.
- (2) В Акта за изкуствения интелект се следва основан на риска подход, като системите с ИИ се класифицират в четири различни категории по отношение на риска: i) неприемлив риск; ii) високорискови; iii) риск по отношение на прозрачността; и iv) минимален или никакъв риск. В Акта за изкуствения интелект са посочени конкретни практики в областта на ИИ от категорията с неприемлив риск, които са забранени в ЕС (член 5 от Акта за изкуствения интелект). Системите с ИИ се класифицират като високорискови в съответствие с член 6 от Акта за изкуствения интелект във връзка с приложение I (Списък на законодателството на Съюза за хармонизация) и приложение III към Акта за изкуствения интелект. Приложение III обхваща осем области и за всяка област са посочени конкретни случаи на използване, за които оценката на Европейския парламент и Съвета показва, че представляват висок риск от увреждане на здравето и безопасността на хората или на основните права.
- (3) Актът за изкуствения интелект е изготвен като гъвкав и ориентиран към бъдещето правен инструмент, който дава възможност за адаптирането на някои правила както към бързите темпове на технологично развитие, така и към потенциалните промени в използването на системите с ИИ и към нововъзникващи рискове. За тази цел в Акта за изкуствения интелект се предвиждат постоянен мониторинг и преразглеждане, за да се гарантира, че правилата продължават да бъдат подходящи и ефективни. Това важи дори когато определени разпоредби още не се прилагат, като например правилата за високорисковите системи с ИИ.
- (4) В член 112 от Акта за изкуствения интелект е предвиден специален инструмент за мониторинг за целите на неговата оценка и преглед. Съгласно член 112, параграф 1

¹ Регламент (ЕС) 2024/1689 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2024 г. за установяване на хармонизирани правила относно изкуствения интелект (Акт за изкуствения интелект) (ОВ L, 2024/1689, 12.7.2024 г.).

от Акта за изкуствения интелект на Комисията е възложено да оценява необходимостта от изменение на списъка на високорисковите системи с ИИ в приложение III и списъка на забранените практики в областта на ИИ в член 5 от Акта за изкуствения интелект веднъж годишно след влизането в сила на Акта за изкуствения интелект и до края на срока на делегирането на правомощията, посочен в член 97 от Акта за изкуствения интелект. Комисията трябва да представи констатациите от тази оценка на Европейския парламент и на Съвета.

- (5) Настоящият доклад е първият, който е приет в съответствие с тази разпоредба. Неговата цел е да се оцени необходимостта от изменение на списъка със случаи на използване в приложение III и списъка на забранените практики в областта на ИИ в член 5 от Акта за изкуствения интелект, за да се гарантира, че Актът за изкуствения интелект продължава да бъде подходящ и ефективен с оглед на бързо развиващите се технологии за ИИ. Прегледът на списъка с областите, обхванати в приложение III, е извън обхвата на настоящия доклад, тъй като Комисията трябва да извърши този преглед едва до 2 август 2028 г. в съответствие с член 112, параграф 2 от Акта за изкуствения интелект.
- (6) В настоящия доклад на първо място е представена използваната методика за неговото изготвяне. След това тази методика е използвана, за да се оцени евентуалната необходимост от преглед на списъка на случаите на високорисково използване в приложение III, както и на списъка на забранените практики в областта на ИИ в член 5 от Акта за изкуствения интелект.
- (7) Оценката в рамките на настоящия доклад е ограничена поради краткия срок след влизането в сила на Акта за изкуствения интелект и ограниченото му прилагане към момента на приемането на доклада. Глава II от Акта за изкуствения интелект (забранени практики) се прилага от 2 февруари 2025 г. Правилата за правоприлагане на посочената глава ще са приложими обаче едва от 2 август 2026 г. и все още тече процесът по определяне на национални компетентни органи. Задълженията по отношение на високорисковите системи с ИИ, включени в списъка в приложение III към Акта за изкуствения интелект, ще са приложими, считано от 2 август 2026 г., за което се обмисля евентуално удължаване². Освен това през февруари 2025 г. бяха публикувани насоките на Комисията относно забранените практики в областта на ИИ³, а насоките относно класифицирането на високорисковите системи с ИИ все още са в процес на изготвяне. Поради това във въпросните насоки ще бъде дадена яснота по някои понятия и класификацията на конкретни случаи на използване в областта

² В сборния пакет от мерки в областта на цифровите технологии за ИИ Комисията предложи да се съгласуват сроковете за прилагане на правилата по отношение на високорисковите приложения на ИИ с разработването на стандарти и други помощни средства. Когато Комисията потвърди, че такива са налични в достатъчна степен, правилата ще започнат да се прилагат след 6-месечен преходен период за високорисковите системи с ИИ в приложение III, но при всички случаи не по-късно от 2 декември 2027 г. По този въпрос се водят преговори и е предмет на споразумение между Европейския парламент и Съвета. За повече подробности вж. Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на регламенти (ЕС) 2024/1689 и (ЕС) 2018/1139 относно опростяването на изпълнението на хармонизираните правила за изкуствения интелект (Сборен пакет от мерки в областта на цифровите технологии за ИИ) {SWD(2025) 836 final}, Брюксел, 19.11.2025 г., COM(2025) 836 final, 2025/0359 (COD).

³ Достъпни на следния адрес: [Комисията публикува Насоките относно забранените практики в областта на изкуствения интелект \(ИИ\)](#), както е посочено в Акта за изкуствения интелект. | [Стратегия в областта на цифровите технологии](#)

на ИИ и те ще бъдат доразвити чрез практическото прилагане на приложение III към Акта за изкуствения интелект и съответните разпоредби.

2. Методика, използвана за прегледа съгласно член 112, параграф 1 от Акта за изкуствения интелект

- (8) В съответствие с член 112, параграф 11 от Акта за изкуствения интелект и с цел да ръководи оценките и прегледите, посочени в член 112, параграф 1, Службата по ИИ трябва да разработи обективна и приобщаваща методика за оценка на нивата на риска въз основа на критериите, посочени в съответните членове, и за включването на нови системи в списъка в приложение III, включително разширяването на съществуващи функции в дадена област или добавянето на нови функции в дадена област в посоченото приложение, и в списъка на забранени практики в член 5 от Акта за изкуствения интелект.
- (9) В настоящия раздел от доклада е представен методическият подход, разработен от Службата по ИИ с оглед на осигуряването на съответствие с това задължение при изготвянето на настоящия доклад. Първо е предоставен обзор на правните критерии за преглед на списъка на забранените практики в областта на ИИ в член 5 от Акта за изкуствения интелект и списъка на високорисковите системи с ИИ в приложение III (раздел 2.1 по-долу). Тези правни критерии осигуряват информация за допълнителното оценяване на необходимостта от възможен преглед, по-специално по отношение на конкретни системи с ИИ, които може да попадат в тези две категории. Второ, в доклада са изложени приобщаващите методи, използвани за събиране на доказателства и анализи, както и подходът, който е следван в процеса на оценяване (раздел 2.2 по-долу).

2.1. Правни критерии за оценяване на необходимостта от изменение на списъка на забранените практики в областта на ИИ в член 5 от Акта за изкуствения интелект и списъка на случаите на високорисково използване в приложение III към Акта за изкуствения интелект

- (10) Оценяването на необходимостта от изменение на списъка на забранените практики в областта на ИИ съгласно член 5 от Акта за изкуствения интелект и на случаите на високорисково използване, посочени в приложение III към Акта за изкуствения интелект, се основава на правни критерии. Що се отнася до приложение III към Акта за изкуствения интелект, тези критерии са изрично предвидени в рамките на самия Акт за изкуствения интелект (член 7 от Акта за изкуствения интелект), докато по отношение на член 5 от Акта за изкуствения интелект критериите се основават на обосновката, заложена в законодателството.

2.1.1. Критерии за преглед на списъка със забрани в член 5

- (11) Съгласно член 5 от Акта за изкуствения интелект се забранява пускането на пазара на ЕС, пускането в действие или използването на определени системи с ИИ за манипулативни и експлоататорски практики и практики за социален контрол, наблюдение и други практики, които поради присъщото си естество нарушават основните права и ценности на ЕС. В съображение 28 от Акта за изкуствения интелект се пояснява, че тези практики са особено вредни и недобросъвестни, тъй като противоречат на ценностите на ЕС за зачитане на човешкото достойнство, свободата, равенството, демокрацията и принципите на правовата държава, и основните права, залегнали в Харта на основните права на ЕС („Хартата“)⁴. Поради това извършването на преглед на член 5 от Акта за изкуствения интелект може да бъде обосновано, когато са налице съществени доказателства, че настоящите забрани не решават по адекватен начин даден проблем, свързан с нови или нововъзникващи практики в областта на ИИ, които реално накърняват ценностите на ЕС или основните права, залегнали в Хартата, и се окачествяват като особено вредни и недобросъвестни.
- (12) Освен това в член 5, параграф 8 от Акта за изкуствения интелект е предвидено, че Актът за изкуствения интелект не засяга действащите забрани съгласно други законодателни актове на ЕС. Тази разпоредба подчертава взаимодействието между Акта за изкуствения интелект и други правни уредби вследствие на неговия хоризонтален характер⁵. Като цяло забраните съгласно Акта за изкуствения интелект са насочени предимно към пропуски, които все още не са уредени в други законодателни актове на ЕС и за които са необходими специфични за ИИ пазарни правила. Въпреки че други законодателни актове на ЕС може да се прилагат успоредно, те неизбежно подхождат към въпросите от различни гледни точки, с различни механизми за правоприлагане, поради което може да не решават в достатъчна степен всички рискове, произтичащи от някои неприемливи практики в областта на ИИ.
- (13) По тази причина подходът на Комисията към извършването на преглед на списъка на забранените практики в областта на ИИ в член 5 от Акта за изкуствения интелект предвижда оценяване на необходимостта от извършване на преглед, предмет на поне две кумулативни условия:
- налице са нови или нововъзникващи практики в областта на ИИ, които накърняват ценностите на ЕС или правата и свободите съгласно Хартата и не са включени в настоящия списък на забранените практики в член 5 от Акта за изкуствения интелект; и
 - все още са налице регулаторни пропуски независимо от останалото приложимо законодателство на ЕС, което налага необходимостта от преглед на забраните съгласно Акта за изкуствения интелект, за да се гарантира обхващането на всички вредни практики в областта на ИИ.
- (14) Член 5 може да бъде променян единствено чрез законодателно изменение. Поради това, ако бъде установена необходимост за изменение на член 5 от Акта за изкуствения интелект, Комисията ще представи констатациите от оценката си на

⁴ Харта на основните права на Европейския съюз. ОВ С 326, 26.10.2012 г., стр. 391—407.

⁵ В тази връзка виж раздели 2.8, 3.6, 4.4, 5.4, 6.4, 8.4 от насоките относно забранени практики в областта на ИИ.

Европейския парламент и на Съвета и ще разгледа необходимостта от представяне на законодателно предложение в тази връзка.

2.1.2. Критерии за преглед на списъка на високорисковите системи с ИИ в приложение III

(15) В член 6 от Акта за изкуствения интелект, във връзка с приложение I и приложение III, са посочени определени случаи на използване на системи с ИИ, които са класифицирани като високорискови поради значителния риск да навредят на здравето и безопасността или на основните права на хората. Високорисковите системи с ИИ могат да бъдат пускани на пазара, пускани в действие или използвани единствено ако отговарят на определени задължителни изисквания, определени в Акта за изкуствения интелект и целящи преодоляването на тези рискове.

Ограничения в прегледа на случаите на използване на високорискови системи с ИИ, включени в списъка в приложение III

(16) В Акта за изкуствения интелект се прави разлика между две категории системи с ИИ, които са класифицирани като „високорискови“, както е посочено съответно в член 6, параграфи 1 и 2 от Акта за изкуствения интелект. Към първата категория спадат системи с ИИ, които са вградени като защитни елементи в продукти или които сами по себе си са продукти, попадащи в обхвата на регулиране от законодателството на ЕС за хармонизация, посочени в приложение I, биха могли да имат неблагоприятни последици за здравето и безопасността на хората, и поради това се класифицират като високорискови в съответствие с член 6, параграф 1 от Акта за изкуствения интелект. Втората категория обхваща системи с ИИ, за които с оглед на тяхното предназначение се счита, че пораждаат значителен риск за здравето, безопасността или основните права, поради което се класифицират като високорискови съгласно член 6, параграф 2 от Акта за изкуствения интелект.

(17) Тъй като член 112, параграф 1 от Акта за изкуствения интелект е съсредоточен върху евентуалната необходимост от преглед на случаите на високорисково използване в приложение III, системите с ИИ, които се използват като защитни елементи в продукти или които сами по себе си са продукти, попадащи в обхвата на определени законодателни актове на ЕС за хармонизация, посочени в приложение I, са извън обхвата на настоящия доклад. Позоваването на високорискови системи с ИИ в настоящия доклад се отнася единствено до самостоятелните системи с ИИ,⁶ попадащи в рамките на предварително определените области, посочени в приложение III.

Критерии, посочени в член 7, за изменение на случаи на използване на високорискови системи с ИИ

(18) Съгласно член 7 от Акта за изкуствения интелект на Комисията е предоставено правомощие чрез делегирани актове да прави изменения на приложение III чрез

⁶ Високорискови системи с ИИ, различни от тези, които представляват защитни елементи в продукти или които сами по себе си са продукти, класифицирани като високорискови съгласно член 6, параграф 1.

добавяне на нови, изменение или заличаване на случаи на употреба на високорискови системи с ИИ, за да се отразят бързите темпове на технологично развитие, както и потенциалните промени в използването на системите с ИИ (вж. също съображение 52 и съображение 173 от Акта за изкуствения интелект). Предоставянето на тези правомощия е предмет на изпълнение на условията, предвидени в член 7, параграфи 1—3 от Акта за изкуствения интелект.

- (19) Първо, съгласно член 7, параграф 1 от Акта за изкуствения интелект Комисията може да приема делегирани актове за добавяне на нови случаи на използване в приложение III или за изменение на случаите, които към момента са включени в посоченото приложение, при условие че: i) системите с ИИ са предназначени за използване в една от осемте области, посочени в приложение III; и ii) те пораждат риск от увреждане, който е равностоен или по-голям от вече предвидения. Това второ условие определя праг за сравнителна оценка на риска: ключово условие за посочването на допълнителни случаи на използване на високорискови системи с ИИ е, че те трябва да пораждат риск за здравето и безопасността или за основните права на хората, който да е равностоен на вече посочения риск в приложение III. По този начин се осигурява съгласуваност и пропорционалност в класификацията на високорисковите системи с ИИ.
- (20) В член 7, параграф 2 са представени критериите, които трябва да се вземат предвид, когато се определя дали този праг е достигнат. Те включват *inter alia* предназначението на системата с ИИ, степента, в която е вероятно да бъде използвана, естеството на обработваните данни, настоящата и потенциалната степен на увреждане. В съображение 52 от Акта за изкуствения интелект се поясняват мотивите за тези критерии, като се посочва, че е целесъобразно самостоятелните системи с ИИ да бъдат класифицирани като високорискови, ако с оглед на предназначението си представляват висок риск от увреждане на здравето и безопасността или на основните права на хората, като се вземат предвид както тежестта на възможната вреда, така и вероятността от настъпването ѝ, и тези системи с ИИ се използват в някои конкретно и предварително определени области, посочени в Акта за изкуствения интелект. Комисията разполага с определена свобода на действие при прилагането на критериите, при условие че са надлежно взети предвид и се считат за изпълнени в цялостната оценка.
- (21) В резултат на това прагът за изменение на списъка в приложение III към Акта за изкуствения интелект не представлява просто технологична новост или повод за обществена загриженост, а доказуем и сравним риск за здравето, безопасността или основните права, който е породен от системи с ИИ и е сходен с риска от системите с ИИ, посочени понастоящем в приложение III.

Заличаване на случаи на използване на високорискови системи с ИИ от приложение III

- (22) В член 7, параграф 3 от Акта за изкуствения интелект са определени критериите за заличаване на високорискови системи с ИИ от приложение III. За тази цел Комисията трябва да докаже, че случаят на използване вече не поражда висок риск от увреждане, както и че неговото заличаване няма да намали общото равнище на защита на здравето и безопасността или на основните права съгласно законодателството на ЕС.

2.2. Методология за обективно и приобщаващо събиране и анализиране на доказателства, която е използвана в настоящия доклад, и следваните процедури

- (23) Съгласно член 112, параграф 11 от Акта за изкуствения интелект Службата по ИИ следва да разработи обективна и приобщаваща методология за целите на оценката на необходимостта от прегледа, обхванат в доклада. Освен това съгласно член 112, параграфи 8 и 9 от Акта за изкуствения интелект при подготовката на доклада си Комисията може да изисква информация от Европейския съвет по изкуствен интелект („Съвета по ИИ“), държавите членки и националните компетентни органи и трябва да вземе предвид позициите и констатациите на Съвета по ИИ, Европейския парламент, Съвета и на други компетентни органи или източници при извършването на прегледа и оценката си.
- (24) В съответствие с тези разпоредби Комисията използва следната методика при подготовката на настоящия доклад:
- **Съвместна работа със Съвета по ИИ и консултации с държавите членки и националните компетентни органи**
Комисията работи съвместно с държавите членки и съответните им национални компетентни орган в процеса на определяне, като съответните въпроси бяха отравяни чрез Съвета по ИИ. В процеса взеха участие различни подгрупи на Съвета по ИИ.
 - **Консултация със заинтересованите страни**
Беше проведена консултация с множество заинтересовани страни с цел да се получи обратна връзка и позиции от широк кръг от заинтересовани страни, в това число представители на отрасъла, академичните среди, гражданското общество и широката общественост.
 - **Емпирични изследвания: анализиране на бази данни за инциденти, свързани с ИИ**
Комисията анализира също съответни бази данни за инциденти, свързани с ИИ, за да гарантира, че подходът е всеобхватен и основан на факти и на емпирични доказателства за вреди, причинени от системи с ИИ.
- (25) В разделите по-долу е разгледана по-подробно методологията за обективно и приобщаващо събиране и анализиране на доказателства, която е използвана в настоящия доклад. В тях са разгледани подробно подходите, предприети с цел да се гарантира, че събраната информация е изчерпателна и включва гледните точки на различните заинтересовани страни, като по този начин способства за извършването на една прозрачна, основана на факти и добре обоснована оценка.

3. Анализ на събраната информация

3.1. Анализ на данните от консултацията с държавите членки и Съвета по ИИ

- (26) Службата по ИИ се допита до държавите членки чрез съответните подгрупи на Съвета по ИИ⁷ и ги прикани да предоставят своите коментари направо по време на срещите или в писмен вид.

3.1.1. Позиция на държавите членки по отношение на необходимостта от преглед на списъка на забранените практики по член 5 от Акта за изкуствения интелект

Обща позиция

- (27) По време на консултацията със съответната подгрупа на Съвета по ИИ повечето от присъстващите държави членки заявиха, че на този етап не виждат необходимост от изменение на списъка на забранените практики в областта на ИИ в член 5 от Акта за изкуствения интелект. Освен това девет държави членки представиха становища в писмен вид по електронна поща, като аналогично потвърдиха, че не са установили нужда от изменение на списъка. Подобни отговори бяха получени и от двамата наблюдатели към подгрупата.
- (28) Представителите на запитаните държави членки неколнократно отбелязаха, че оценяването на практиките, които са особено вредни и недобросъвестни и противоречат на ценностите и основните права на ЕС, едва започва, тъй като разпоредбите на Акта за изкуствения интелект, касаещи даването на определение на системите с ИИ и забранените практики, са станали приложими едва на 2 февруари 2025 г., правилата по правоприлагането ще станат приложими на 2 август 2026 г., а правоприлагащите механизми все още не са действащи. Поради ограниченото време на прилагане на член 5 от Акта за изкуствения интелект понастоящем липсват практически опит и конкретни случаи на използване, въз основа на които да се оценява ефективността на забраните в рамките на Акта за изкуствения интелект. Затова беше преценено, че по-смислени данни ще бъдат получени едва когато съответните разпоредби са действали за по-дълъг период. За момента държавите членки отбелязаха, че не разполагат с достатъчно конкретни данни или анализи, за да бъде оправдано едно преразглеждане.
- (29) С оглед на тези съображения общата позиция на държавите членки беше, че всички усилия, целящи преглед или изменение на списъка на забранените практики, ще бъдат по-уместни на по-късен етап, когато бъде натрупан достатъчно опит от изпълнението.

Набелязани въпроси за по-нататъшно наблюдение

- (30) Една държава членка предложи, че може да е уместно да се прецени евентуалното включване в списъка на забранените практики в областта на ИИ **на системите с ИИ**,

⁷ По-специално към държавите членки бяха отправени въпроси по отношение на необходимостта от преглед на списъка на случаите на използване в приложение III и на списъка на забранените практики в областта на ИИ в член 5 от Акта за изкуствения интелект по време на четвъртата среща на подгрупата за забраните на Съвета по ИИ, която се състоя на 13 май 2025 г.; на третата среща на подгрупата за високорисковите системи с ИИ по приложение III на Съвета по ИИ, която се състоя на 16 май 2025 г.; на третата среща на подгрупата за правоприлагане и сигурност по приложение III на Съвета по ИИ, която се състоя на 5 юни 2025 г.; и на втората среща на подгрупата по ИИ в областта на финансовите услуги на Съвета по ИИ, която се състоя на 13 май 2025 г.

предназначени за разработване или разпространение на зловреден софтуер, които биха могли да навредят на критична инфраструктура, да засегнат бази данни или да създадат рискове за основните права. След като анализира това предложение, Комисията счете, че рисковете, които една забрана би премахнала, изглежда са обхванати в достатъчна степен от различни законодателни актове на ЕС⁸, но набеляза въпроса за по-нататъшно наблюдение и оценяване.

3.1.2. Позиция на държавите членки по отношение на необходимостта от изменение на случаите на високорисково използване в приложение III към Акта за изкуствения интелект

Обща позиция

- (31) Необходимостта от изменение на списъка на случаите на високорисково използване в приложение III към Акта за изкуствения интелект беше обсъждана по време на няколко срещи на подгрупите на Съвета по ИИ. По време на тези срещи много от присъстващите държави членки заявиха, че към момента не виждат необходимост от изменение на приложение III. Освен това седем държави членки представиха становища в писмен вид по електронна поща, като потвърдиха, че на този етап не виждат никаква необходимост от изменение на приложение III.
- (32) Аналогично на горепосочените съображения във връзка с евентуални изменения на списъка на забранените практики в областта на ИИ в член 5 от Акта за изкуствения интелект, запитаните държави членки неколкократно отбелязаха, че те все още са в процес на оценяване на въздействието на правната уредба върху настоящите случаи на високорисково използване на ИИ в приложение III. Правилата за високорисковите системи с ИИ все още не са приложими, а съответните насоки на Комисията относно класифицирането на високорисковите системи с ИИ предстои да бъдат издадени. С оглед на посочените съображения като цяло държавите членки счетоха за прибиързано да се правят изменения в настоящия списък на случаите на високорисково използване в приложение III към Акта за изкуствения интелект.

Набелязани въпроси за по-нататъшно наблюдение

- (33) Две държави членки изразиха опасения относно някои конкретни случаи на използване на ИИ⁹.
- (34) Едно от опасенията се отнасяше до регулирането на **чатботовете с ИИ за самопомощ (лечение)**,¹⁰ които не попадат в обхвата на Регламента за медицинските

⁸ Например правната уредба на ЕС в областта на киберсигурността (за скорошните правни актове вж. Законодателния акт за киберсолидарност), Директива 2013/40/ЕС относно атаките срещу информационните системи и за замяна на Рамково решение 2005/222/ПВР на Съвета.

⁹ Както беше отбелязано по-горе, насоките на Комисията относно високорисковите системи с ИИ ще бъдат издадени едва през 2026 г. Вследствие на това оценките на конкретни високорискови системи с ИИ, които бяха идентифицирани от държавите членки, заинтересованите страни или в бази данни за инциденти с ИИ, са единствено въз основа на текста на Акта за изкуствения интелект. Поради ограничените насоки, които са на разположение на този етап, не винаги беше възможно да се направят конкретни оценки и тези случаи бяха набелязани за по-нататъшно наблюдение.

¹⁰ Подобни опасения бяха изразени и от различни заинтересовани страни (вж. раздел 3.2 по-долу).

изделия¹¹. Чатботовете с ИИ за самопомощ (лечение) са цифрови инструменти, управлявани от ИИ, които са предназначени да предоставят на ползвателите подкрепа по отношение на психичното здраве и емоционални насоки чрез диалогов интерфейс. Макар да са представяни по-скоро като инструменти за благосъстояние, отколкото като медицински изделия, те все пак оказват въздействие върху решенията относно психичното здраве на потребителите и могат да обработват чувствителни лични данни. Следователно съществува риск подкрепата и контролът върху емоциите, които подобни чатботове осигуряват, да окажат отрицателно въздействие върху психичното здраве на хората. С оглед на това една държава членка постави въпроса дали подобни системи не трябва да бъдат класифицирани като високорискови системи с ИИ.

(35) След като анализира този въпрос, Комисията счита, че когато чатботовете за самопомощ отговарят на определението за медицинско изделие, те са предмет на стриктните изисквания и контрол на Регламента за медицинските изделия. Освен това най-вредните чатботове с ИИ за самопомощ потенциално спадат към забраните, посочени в член 5, букви а) и б) от Акта за изкуствения интелект. Що се отнася до класифицирането на други чатботове с ИИ за самопомощ като високорискови, повечето от тези системи с ИИ не биха могли да бъдат причислени към някой от посочените понастоящем в приложение III случаи на използване, с някои конкретни изключения, които вече са обхванати в случаите на използване¹². Наред с това задълженията за оповестяване, посочени в член 50 от Акта за изкуствения интелект, могат поне до известна степен да служат като смекчаваща мярка за преодоляването на някои рискове, свързани с чатботове с ИИ за самопомощ, и по-специално свързаните с вземане на информирани решения и потенциалното психологическо въздействие върху хората от взаимодействието. Поради това Комисията ще оцени как тези разпоредби на практика отстраняват упоменатите по-горе рискове, преди да обсъжда каквито и да било изменения на приложение III. Комисията все пак признава, че на този етап използването и потенциалните рискове, свързани с този тип системи с ИИ, трябва да бъдат предмет на внимателно наблюдение и събиране на допълнителни доказателства през следващите години, особено когато разпоредбите на Акта за изкуствения интелект по отношение на високорисковите системи с ИИ започнат да се прилагат.

(36) Друго опасение касае **персонализираното учене, базирано на ИИ**. Въз основа на текущия анализ, извършен съгласно критериите, посочени в член 7 от Акта за изкуствения интелект, Комисията стигна до заключението, че системите с ИИ за самостоятелно (автономно) учене в повечето случаи не предизвикват равностойни или по-големи рискове в сравнение с тези, предизвикани от системите с ИИ, посочени в приложение III към Акта за изкуствения интелект. По-специално има

¹¹ Ако даден чатбот се предлага на пазара като предназначен за решаването на специфични проблеми, свързани с психичното здраве, или насочва потребителите чрез терапевтични интервенции, той вероятно ще попадне в обхвата на Регламента за медицинските изделия, тъй като може да се счита за софтуер, предназначен за лечение или облекчаване на заболяване (член 2, параграф 1 от Регламента за медицинските изделия). Регламент (ЕС) 2017/745 на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2017 г. за медицинските изделия, за изменение на Директива 2001/83/ЕО, Регламент (ЕО) № 178/2002 и Регламент (ЕО) № 1223/2009 и за отмяна на директиви 90/385/ЕИО и 93/42/ЕИО на Съвета, ОВ L 117, 5.5.2017 г., стр. 1—175.

¹² Например чатботове с ИИ за самопомощ с функционални възможности за разпознаване на емоции. Системите с ИИ, предназначени да бъдат използвани за разпознаване на емоции, са класифицирани като високорискови съгласно приложение III, точка 1, буква в).

ограничени емпирични доказателства за наличието на висок риск от вреда по отношение на такива системи и не са установени никакви инциденти, включващи такива системи. Подобно заключение се отнася и до системите с ИИ, които се използват за разработване на учебни материали с персонализирано съдържание в контекста на самостоятелното (автономно) учене. Установени са и други случаи на използване на персонализираното учене, базирано на ИИ, които са набелязани за допълнително разясняване в предстоящите насоки на Комисията относно класифицирането на високорисковите системи.

(37) Накрая, имаше предложение от една държава членка да се разшири приложение III към Акта за изкуствения интелект, като бъдат обхванати случаите на използване на ИИ за **предоставянето на разрешения от публичните органи**, когато дадено лице подава заявление например за свидетелство за управление на МПС, лицензи за огнестрелни оръжия и боеприпаси или разрешение за работа с химични вещества или експлозиви. На този етап има оскъдни данни, които да потвърждават необходимостта от класифицирането на тези случаи на използване като високорискови на базата на критериите, посочени в член 7 от Акта за изкуствения интелект. С оглед на това Комисията счита, че тези рискове следва да бъдат наблюдавани в бъдеще.

3.2. Анализ на данните от консултацията със заинтересованите страни

(38) В периода от 6 юни до 18 юли 2025 г. Комисията организира консултация с множество заинтересовани страни,¹³ за да събере мнения по изпълнението на правилата за високорискови системи с ИИ, предвидени в Акта за изкуствения интелект. Тази консултация включваше също така редица въпроси относно потенциалната нужда от изменение на списъка на случаите на високорисково използване в приложение III към Акта за изкуствения интелект и списъка на забранените практики в областта на ИИ в член 5 от Акта за изкуствения интелект.

(39) Бяха получени общо 547 отговора от различни заинтересовани страни, в това число предприятия, организации на гражданското общество, академичните среди, публични институции и хора в личното си качество¹⁴.

¹³ [Комисията стартира обществена консултация във връзка с високорисковите системи с ИИ | Европейски портал за електронно правосъдие.](#)

¹⁴ Общо 409 от респондентите посочиха, че представляват организация. Най-голямата група респонденти сред тях представляват дружества (150 отговора), следвани от асоциации (93 отговора) и респондентите, избрали отговор „друга организация“ (81 отговора). От организации на гражданското общество или асоциации бяха получени 56 отговора, а изследователските институти (11 отговора), университетите (7 отговора), мозъчни тръстове (6 отговора) и организациите на потребители (5 отговора) представляваха по-малката част от организациите. Общо 138 респондента посочиха, че отговарят в личното си качество. Най-големите групи сред последните бяха тези, описали себе си като „други независими експерти или организации със съответната експертиза“ (35), доставчици на система с ИИ (34) и академични среди (28), а 14 са избрали „други“ и 13 са определени като внедрители на система с ИИ. Други от респондентите, които отбелязаха, че отговарят в личното си качество, посочват наличието на връзка с организация на гражданското общество (7), други оператори (3), бизнес асоциация (2) или надзорен орган (2).

3.2.1. Становища на заинтересованите страни по отношение на необходимостта от преглед на списъка със забраните в член 5 от Акта за изкуствения интелект

- (40) Макар че значителен брой от заинтересованите страни считат, че настоящият списък е достатъчен,¹⁵ други предложиха да бъдат включени допълнителни забрани¹⁶. Мнозинството от отговорилите заинтересовани страни не поддържат премахването на никоя от включените забрани.
- (41) Предложенията на заинтересованите страни за включване на допълнителни забрани бяха оценени от Комисията чрез прилагане на методиката и критериите, посочени в раздел 2.1.1 по-горе. По-конкретно Комисията се опита да установи в рамките на получените предложения онези практики, за които може да се смята, че са особено вредни и недобросъвестни, противоречат на ценностите на ЕС и на основните права, както и че не са уредени в достатъчна степен от действащото законодателство на ЕС. Този подход осигури информация, за да се направи оценка дали има основания предложените допълнения да бъдат включени в списъка на забранените практики в областта на ИИ или е по-уместно да бъдат уредени чрез други регулаторни механизми в рамките на Акта за изкуствения интелект или евентуално с друг законодателен акт на ЕС.
- (42) За значителен брой от предложенията беше преценено, че са уредени в достатъчна степен в рамките на съществуващите разпоредби на Акта за изкуствения интелект, независимо дали чрез забраните, посочени в член 5 от Акта за изкуствения интелект, класификацията на някои системи с ИИ като високорискови съгласно приложение III или приложение I към Акта за изкуствения интелект или изискванията за прозрачност в член 50 от Акта за изкуствения интелект. При оценката на някои от предложенията с оглед на настоящия етап на развитие и внедряване на ИИ и след като бяха взети предвид регистрираните инциденти с ИИ, се оказа, че те не достигат прага за забрана съгласно Акта за изкуствения интелект¹⁷.
- (43) Следните опасения, които заинтересованите страни изразиха многократно, бяха набелязани за по-нататъшно наблюдение и оценка на практика:
- Голяма част от предложения в областта на биометричните данни бяха насочени към разширяване на забраните за използване на **технологиите за разпознаване на емоции** в член 5, параграф 1, буква е) от Акта за изкуствения интелект. Това използване е забранено, когато се извършва на работното място и в образователните институции¹⁸. Използването на такива системи във всички други области се класифицира като високорискови системи с ИИ съгласно точка 1 от приложение III към Акта за изкуствения интелект. Освен това съгласно член 50, параграф 3 от Акта за изкуствения интелект от внедрителите на системи за разпознаване на емоции се изисква да информират физическите лица, които са в контакт със съответната система, относно функционирането на системата.

¹⁵ Беше прието, че както респондентите, които изрично са изразили това мнение в отговорите си, така и онези, които не са коментирали съответния въпрос, считат, че настоящият списък на забраните е достатъчен.

¹⁶ Малко повече от 10 % от респондентите.

¹⁷ Като например предложенията да се забранят системите с ИИ, използвани в управлението на миграцията; клониране на гласове в приложенията с ИИ за обслужване на клиенти; или генерирани с ИИ личности, използвани за отправяне на политически послания.

¹⁸ Освен когато използването на система с ИИ е предназначено да бъде пуснато в действие или на пазара от медицински съображения или съображения, свързани с безопасността.

Няколко от респондентите обаче изразиха опасения относно внедряването им в чувствителни области, като например миграция, и предложиха вместо да бъдат предмет на регулаторните изисквания за високорискови системи, тяхното използване в тези специфични области да бъде изрично забранено. Поради липсата на емпирични доказателства, че класифицирането на тези системи като високорискови не е достатъчно, за да се гарантира защитата на основните права, Комисията не вижда непосредствена необходимост от изменение на член 5 от Акта за изкуствения интелект в това отношение. Все пак тази област е набелязана за по-нататъшно разглеждане.

- Няколко от заинтересованите страни повдигнаха въпроса за класифицирането на системите с ИИ, които дават възможност за тъмни модели и проектиране, предизвикващо пристрастяване. Настоящата оценка на Комисията е, че най-вредните проявления на тези практики вече са обхванати от съществуващите забрани, и по-специално посочените в член 5, букви а) и б) от Акта за изкуствения интелект. Освен това тези практики може да са обхванати и от други законодателни актове на ЕС, като например Директивата за нелоялни търговски практики¹⁹ и Акта за цифровите услуги²⁰, независимо дали са управлявани от ИИ. Въпреки това тези практики продължават да бъдат област на сериозна загриженост. Счита се, че е важно да се наблюдава отблизо тяхното развитие, за да се прецени дали действащото законодателство на ЕС продължава да осигурява адекватна защита, особено когато системи с ИИ дават възможност за тъмни модели и проектиране, предизвикващо пристрастяване.
- Няколко заинтересовани страни обърнаха внимание на системите с ИИ, улесняващи злоупотреби с доверие и генериращи голи изображения и други злонамерени и унижаващи убедителни фалшификати. Тези вредни практики бяха установени също при анализа на инциденти и са разгледани допълнително в раздел 3.3.3 по-долу.

3.2.2. Мнения на заинтересованите страни по отношение на необходимостта от изменение на случаите на използване в приложение III към Акта за изкуствения интелект

- (44) Въпреки че значителен брой заинтересовани страни смятат съществуващия списък на случаите на високорисково използване в приложение III към Акта за

¹⁹ Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 г. относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета, („Директива за нелоялни търговски практики“), ОВ L 149, 11.6.2005 г., стр. 22—39.

²⁰ Регламент (ЕС) 2022/2065 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 г. относно единния пазар на цифрови услуги и за изменение на Директива 2000/31/ЕО (Акт за цифровите услуги), ОВ L 277, 27.10.2022 г., стр. 1—102.

изкуствения интелект за адекватен²¹, други предложиха добавянето на нови случаи на използване към функциите по области, за да бъдат разширени настоящите случаи на използване, или, повдигнаха въпроса за добавянето на нови функции по области в приложението²². Мнозинството от заинтересованите страни не подкрепиха премахването на който и да било от случаите на използване, посочени в приложение III.

(45) Комисията прецени, че значителен брой от предложенията са уредени в достатъчна степен от действащите разпоредби на Акта за изкуствения интелект²³. Останалите предложения за включване на допълнителни случаи на използване и функции по области бяха оценени, като се вземат предвид критериите, посочени в член 7 от Акта за изкуствения интелект (вж. раздел 2.1.2. по-горе). Разгледани бяха няколко от предложените случаи на използване, но не беше сметено, че представляват риск от вреда, който е равностоен или по-голям от вече включените в приложение III към Акта за изкуствения интелект²⁴. Някои от опасенията, които заинтересованите страни изразиха, бяха оценени като вероятно вече обхванати в списъка на случаите на високорисково използване в приложение III към Акта за изкуствения интелект, като бяха набелязани за допълнително разясняване в насоките относно класифицирането на високорискови системи с ИИ, които понастоящем се изготвят от Комисията²⁵.

(46) Следните опасения бяха изразени многократно от заинтересованите страни и Комисията ги набеляза за текущо наблюдение и оценка с оглед на променящите се практики:

- Значителен брой от предложенията се отнасяха до **точка 5 от приложение III към Акта за изкуствения интелект**. По отношение на точка 5, буква а) няколко заинтересовани страни поставиха въпроса относно липсата на изрична препратка към системите с ИИ, използвани в публичните администрации за управление на достъпа до социалните плащания и социалните жилища. По отношение на точка 5, буква б) заинтересовани страни отбелязаха, че не е обхваната еднозначно допустимостта на системите с ИИ, използвани за скрининг на наематели и частни услуги (напр. телекомуникационни и комунални услуги). По отношение на точка 5, буква в) бяха изразени опасения, че настоящите случаи на високорисково използване са ограничени до животозастраховане и здравно застраховане, без да се споменават други важни застраховки (напр. застраховка на моторни превозни средства, професионална отговорност, за собственици на жилища, за нетрудоспособност). Имаше също така предложения за разширяване на точка 5, буква г), за да бъдат включени системи с ИИ, които оказват въздействие върху

²¹ Беше прието, че както респондентите, които изрично са изразили това мнение в отговорите си, така и онези, които не са коментирали съответния въпрос, считат, че настоящият списък на случаите на високорисково използване на ИИ в приложение III е адекватен.

²² Около 20 % от респондентите.

²³ Например като предложения за включване на конкретни биометрични системи като високорискови (вече включени в точка 1 от приложение III).

²⁴ Например системи с ИИ, предназначени за доставчици на онлайн услуги, за да се гарантира, че на аудиовизуалните медийни услуги от обществен интерес се осигурява подобаваща видимост; някои системи с ИИ, използвани в животновъдството.

²⁵ Като например опасенията, изразени по отношение на конкретни системи с ИИ, използвани в областта на заестостта и разпознаването на емоции.

решенията за реакция в извънредни ситуации, когато се засягат безопасността и правата (например принудителна евакуация, локдаун). Макар че много от предложенията бяха набелязани за по-нататъшно разясняване в предстоящите насоки на Комисията относно класифицирането на високорисковите системи, Службата по ИИ ще наблюдава внимателно внедряването на системи с ИИ в областта, обхваната от точка 5 от приложение III към Акта за изкуствения интелект, и по-специално в ситуации, в които не съществува съответен случай на високорисково използване в приложение III по отношение на конкретни системи с ИИ. Особено внимание ще бъде отделено на събирането на емпирични данни за реални вреди и за установяване на регулаторни пропуски, които може да възникнат и да обосноват евентуалното изменение или допълване на списъка на случаите на високорисково използване в точка 5 от приложение III или в по-общ план функциите в тази област.

- Повтаряйки изразеното в рамките на консултацията със заинтересованите страни опасение от една държава членка (виж раздел 3.1 по-горе), отново изниква въпросът за **„придружителите с ИИ“ и „чатботовете с ИИ за психическа подкрепа“**. Тези системи с ИИ бяха посочени от заинтересованите страни както в контекста на евентуалната необходимост от изменение на забранените практики в областта на ИИ, така и във връзка със случаите на използване в приложение III. Както беше отбелязано по-горе, ако тези системи упражняват подсъзнателно, манипулативно или заблуждаващо влияние или използват уязвимостите по вреден начин, те може да бъдат включени в забраните в член 5, букви а) и б) от Акта за изкуствения интелект. Когато са проектирани с елементи за разпознаване на емоции, те може да бъдат класифицирани като високорискови по точка 1, буква в) от приложение III към Акта за изкуствения интелект. Задълженията за прозрачност се прилагат така също с цел да се гарантира, че потребителите са наясно, че взаимодействат с чатбот с ИИ или са предмет на разпознаване на емоции или на системи за биометрично категоризиране. В Акта за цифровите услуги²⁶ и с правото на ЕС в областта на защитата на данните, когато е приложимо²⁷, са предвидени допълнителни гаранции. Въпреки това, като се има

²⁶ Актът за цифровите услуги забранява проектирането на интерфейс с манипулативни параметри (тъмните модели), като задължава доставчиците на много големи онлайн платформи (VLOP) и много големи онлайн търсачки (VLOSE) да идентифицират, оценяват и анализират всички системни рискове, произтичащи от проектирането или функционирането на техните услуги и свързаните с тях системи, включително алгоритмичните системи (член 34 от Акта за цифровите услуги). Доставчиците са задължени също така да въвеждат разумни, пропорционални и ефективни мерки за смекчаване на последиците, включително да извършват изпитване и адаптиране на техните алгоритмични системи (член 35 от Акта за цифровите услуги). Съгласно Акта за цифровите услуги от доставчиците на онлайн платформи, достъпни за малолетни и непълнолетни лица, се изисква също така да въвеждат подходящи и пропорционални мерки за гарантиране на високо равнище на неприкосновеност на личния живот, безопасност и сигурност на малолетните и непълнолетните лица по отношение на техните услуги (член 28, параграф 1 от Акта за цифровите услуги). Регламент (ЕС) 2022/2065 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 г. относно единния пазар на цифрови услуги и за изменение на Директива 2000/31/ЕО (Акт за цифровите услуги), ОВ L 277, 27.10.2022 г., стр. 1—102.

²⁷ Като например принципите за обработване на данни и правата на субектите на данни, установени с Общия регламент относно защитата на данните, които биха били приложими във връзка с дадена система с ИИ, напр. или поради използването на лични данни за разработване на система с ИИ, или представляват входни данни или резултати в процеса на внедряване. Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент

предвид нарастващото разпространение на придружителите с ИИ и чатботовете с ИИ за психична подкрепа, Комисията счита за важно да наблюдава внимателно развитието им през следващите години, за да събира допълнителни доказателства и да оценява дали действащата правна уредба продължава да бъде подходяща за справяне с рисковете, които те може да предизвикат.

- Няколко заинтересовани страни предложиха **системите с ИИ, използвани за събиране на вземания и принудително изпълнение**, да бъдат класифицирани като високорискови, като отбелязаха тяхното все по-широко използване от доставчиците на енергия, телекомуникационни и финансови услуги. Тези системи с ИИ биха могли евентуално да бъдат включени към функциите в областите по точки 5 или 8 от приложение III към Акта за изкуствения интелект. Комисията ще продължи да наблюдава тези системи, за да установи колко интензивно се внедряват, както и вредите, които може да произтекат, и по-специално във връзка с уязвимите потребители.
- Няколко заинтересовани страни предложиха да се разшири обхватът на точка 2 от приложение III към Акта за изкуствения интелект, която се отнася до системи с ИИ, използвани в областта на **критичната инфраструктура**. Те предложиха тази област да обхваща не само системи с ИИ, които се използват като защитни елементи, а също така по-широк кръг от системи, които са включени в инфраструктурата за осигуряване на нейната надеждност и непрекъснато функциониране. Като се имат предвид тези предложения, е необходимо по-нататъшно наблюдение на системите с ИИ в тази област, за да се преценява интензивността на тяхното внедряване и вредите, които тези системи може да причинят на практика.

3.3. Емпирични изследвания: анализиране на бази данни за инциденти, свързани с ИИ, и други източници

- (47) За целите на настоящия доклад беше взета предвид и анализирана също така информацията от съответни бази данни за инциденти, свързани с ИИ. Това проучване на документи беше извършено, за да се установят опасни практики и инциденти в миналото, причинени от системи с ИИ, които биха могли да предоставят емпирични доказателства по отношение на вече материализираните рискове за здравето, безопасността и основните права за целите на оценката във връзка с прегледа. Въпреки че предоставя допълнителен източник за картографиране на наличните данни за вреди и инциденти, причинени от системи с ИИ, емпиричните изследвания, извършени в следващия раздел, имат своите присъщи ограничения, като се има предвид, че анализиранияте бази данни за инциденти не съдържат пълна и проверена информация за всички инциденти с ИИ. Много от инцидентите са също така

и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните), ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1—88.

глобални и не се ограничават до Европа, а невинаги е налична подробна информация за правилната категоризация на инцидентите съгласно Акта за изкуствения интелект.

3.3.1. Бази данни и график

- (48) Това проучване на документи се базира основно на AI Incidents and Hazards Monitor (AIM) (система за документиране на инциденти и опасности, свързани с ИИ)²⁸ на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР). Тази база данни е безплатен продукт с отворен код, специално предназначен за индексирание на случаите на причинени вреди или на почти възникнали вреди, които са настъпили в реалния свят вследствие на внедряването на системи с ИИ. Базата данни е базирана на ИИ и събира информация за инциденти с ИИ от публични източници (в повечето случаи инцидентите с ИИ се отразяват в средствата масова информация). Другата база данни, която Комисията проучи, беше Хранилището на рисковете, свързани с ИИ (AI Risk Repository)²⁹ на Масачузетския технологичен институт³⁰. Тази база данни беше анализирана основно за целите на разработването на методиката за анализ на инциденти.
- (49) Поради естеството на базите данни за инциденти, които публикуват само кратки резюмета на докладваните случаи, основаващият се на тези източници анализ в известна степен беше ограничен. Кратките описания не позволяват последователно да се извърши точна оценка на характеристиките на инцидентите и не винаги е възможно да се направи точна категоризация съгласно методологическата рамка, използвана в настоящия доклад, както е посочено в раздел 2.1 по-горе. Поради тези ограничения и пречки в настоящия доклад са използвани генерализирани количествени понятия (като например „значителна част“ или „малка част“), а не са дадени конкретни проценти на инцидентите.
- (50) С цел да се осигури достатъчно време за анализ на инцидентите, обхванатият период от време беше ограничен до инцидентите, докладвани от 1 януари 2024 г. (след завършването на преговорите по Акта за изкуствения интелект) до 31 май 2025 г. През този период бяха докладвани общо 3 791 инцидента в базата данни на ОИСР Монитор на инциденти и вреди, свързани с ИИ (AIM).

3.3.2. Категоризиране на докладваните инциденти

²⁸ Достъпна на https://oecd.ai/en/incidents?search_terms=%5B%5D&and_condition=false&from_date=2014-01-01&to_date=2025-05-27&properties_config=%7B%22principles%22:%5B%5D,%22industries%22:%5B%5D,%22harm_types%22:%5B%5D,%22harm_levels%22:%5B%5D,%22harmed_entities%22:%5B%5D%7D&only_threats=false&order_by=date&num_results=20

²⁹ Достъпна на <https://airisk.mit.edu/>

³⁰ Това хранилище има три части: i) база данни на рисковете, свързани с ИИ; ii) таксономия на причините за рискове, свързани с ИИ (класифициране как, къде и защо се появяват рискове, свързани с ИИ); и таксономия на областите на рискове, свързани с ИИ (класификация на рисковете, свързани с ИИ, в 7 области (например, „дезинформация“) и 24 подобласти (например „невярна или подвеждаща информация“).

- (51) Първата стъпка от анализа беше всичките докладвани 3 791 инцидента да бъдат категоризирани в шест категории. Тези категории включват:
1. инциденти извън обхвата на Акта за изкуствения интелект;
 2. инциденти, вероятно отразени в приложение I към Акта за изкуствения интелект;
 3. инциденти, вероятно отразени в член 50 от Акта за изкуствения интелект;
 4. инциденти, които представляват предполагаеми рискове, без да са причинили някаква вреда към момента на докладване;
 5. инциденти, които са (или може да са) евентуално отразени в член 5 от Акта за изкуствения интелект; и
 6. инциденти, които са (или може да са) евентуално отразени в приложение III към Акта за изкуствения интелект.
- (52) Докато данните за категории 1—4 са събирани за целите на по-доброто разбиране на цялостната картина на инцидентите с ИИ, единствено включените в категории 5 и 6 инциденти бяха допълнително анализирани въз основа на методиката, използвана за настоящия доклад и посочените по-горе критерии (раздел 2.1).
- (53) Анализът показва, че почти половината от всички докладвани инциденти в дадения времеви диапазон попадат извън обхвата на Акта за изкуствения интелект или са обхванати в достатъчна степен от други инструменти на ЕС³¹. Освен това за приблизително 10 % от докладваните инциденти вероятно бяха обхванати в приложение I от Акта за изкуствения интелект³² и съответно се очаква да бъдат смекчени, когато тези правила от Акта за изкуствения интелект започнат да се прилагат. Част от докладваните инциденти по всяка вероятност са включени в член 50 от Акта за изкуствения интелект³³ и затова аналогично може да се очаква, че ще бъдат смекчени, когато тази част от Акта за изкуствения интелект започне да се прилага. Все пак някои от докладваните инциденти бяха предполагаеми инциденти и поради това изключени от по-нататъшния анализ, който беше ограничен до реалните вреди, които са настъпили или има основателна вероятност да настъпят поради инцидента.
- (54) Комисията определи около 30 % от докладваните инциденти като заслужаващи по-задълбочен анализ. Около две трети от тези инциденти или попадат в обхвата на член 5 от Акта за изкуствения интелект, или бяха определени за достатъчно подходящи за извършването на оценка дали отговарят на критериите за включване в списъка на забранените практики в областта на ИИ (раздел 2.1.1 по-горе). За

³¹ Като цяло тези инциденти се отнасят до въпроси, които са обхванати от други съответни законодателни актове на ЕС, като например данни за нарушения на неприкосновеността на личните данни, които са уредени в Общия регламент относно защитата на данните. Освен това голяма част от тези инциденти се отнасят до спорове за авторски права, които са уредени в инструменти, като например законодателство на ЕС в областта на авторското право. Наред с това много инциденти произтичат от области, които попадат в компетенциите на държавите членки, като например използването на ИИ във военни приложения.

³² Такива инциденти засягат главно вреди, предизвикани от ИИ, когато е използван в медицински изделия или превозни средства с автономно управление.

³³ Тези инциденти се отнасят до убедителни фалшификати без подходящите водни знаци или други мерки за прозрачност.

останалите инциденти, т.е. една трета от определените за по-задълбочен анализ, има вероятност да спадат към високорисковите функции по области, посочени в приложение III към Акта за изкуствения интелект³⁴. Все пак трябва да се провери дали тези инциденти са включени в случаите на високорисково използване, понастоящем посочени в приложение III, или ако не попадат, дали отговарят на критериите за включване в приложение III към Акта за изкуствения интелект (критериите, представени в раздел 2.1.2 по-горе).

3.3.3. Оценяване на инцидентите, определени за по-нататъшно оценяване

(55) Втората стъпка от анализа включва оценка дали 30-те % от докладваните инциденти, определени като заслужаващи по-задълбочен анализ, са обхванати в забраните в член 5 или в случаите на използване в приложение III към Акта за изкуствения интелект. В случай че не са обхванати, се извършва последваща оценка, за да се определи потенциалната необходимост от изменение на тези разпоредби чрез добавяне или заличаване на съответни случаи на използване.

Инциденти, евентуално попадащи сред забранените практики в областта на ИИ, посочени в член 5 от Акта за изкуствения интелект

(56) По отношение на инцидентите, които евентуално може да попадат сред забраните в член 5 от Акта за изкуствения интелект, част от оценените инциденти изглежда вече бяха обхванати в тази разпоредба³⁵. Някои от инцидентите не може да се считат нито за обхванати, нито за изключени от забраните в член 5 от Акта за изкуствения интелект поради липса на достатъчно информация за извършване на конкретна оценка.

(57) Комисията определи значителен брой инциденти като потенциално свързани със забранените практики по член 5 от Акта за изкуствения интелект, или като близки до подобни практики с особено вредни и недобросъвестни последици, които не са ясно обхванати в тази разпоредба. Тези инциденти бяха оценени в съответствие с критериите, обсъдени в раздел 2.1.1 по-горе. Този анализ доведе до следните области, отбелязани от Комисията:

- Системи с ИИ, предназначени или способни да генерират **голи убедителни фалшификати и такива с открито сексуално съдържание, за които не е дадено съгласие**, изобразяващи реални хора, включително малолетни и непълнолетни лица. Комисията анализира дали съществуващите забрани за системи с ИИ, които си служат с умишлено манипулативни или измамни техники (член 5, параграф 1, буква а) от Акта за изкуствения интелект) или използват уязвими места, дължащи се на възраст, увреждане или конкретно социално-икономическо положение (член 5, параграф 1, буква б), причиняващи значителни

³⁴ Най-често тези инциденти се отнасят до използването на ИИ за биометрична идентификация за правоприлагане, управление на граничния контрол, основни услуги, образователни и професионални институции, както и правораздаването и демократичните процеси.

³⁵ Такива инциденти, които евентуално са обхванати по член 5 от Акта за изкуствения интелект, се включват широк кръг от теми, като например биометрична идентификация в реално време или разпознаване на емоции на работното място.

вреди, биха могли да обхващат системи с ИИ, произвеждащи материали, съдържащи сексуално насилие над деца, и изображения с открито сексуално съдържание, за които не е дадено съгласие. Заключение на Комисията е, че тези практики не са обхванати от член 5, параграф 1, буква а), нито от член 5, параграф 1, буква б) от Акта за изкуствения интелект, тъй като те не манипулират децата и жертвите, за да ги въвлекат във вредно поведение.

- Системи с ИИ, предназначени за **улесняване на злоупотреби с доверие и финансови измами**, може евентуално да са обхванати в член 5, параграф 1, букви а) и б) от Акта за изкуствения интелект, ако са изпълнени условията на тези разпоредби, в това число ако е достигнат прагът за значителни финансови вреди. За тази цел задължително се изисква също така причинно-следствена връзка между финансовата вреда, която е настъпила или има основателна вероятност да настъпи, и използването на система с ИИ (например съдържание с убедителни фалшификати, представящи член на семейството). Комисията смята за важно да оцени как се променя практиката на държавите членки за интерпретиране на изискването за значителна финансова вреда и как това ще се отрази на включването на тези вредни и измамни практики в областта на ИИ в забраните в член 5 от Акта за изкуствения интелект.

Инциденти, които се отнасят до случаите на високорисково използване в приложение III

(58) Анализът на инцидентите, спадащи към високорисковите функции по области от приложение III към Акта за изкуствения интелект, показва, че значителен дял от тях вече вероятно са включени в конкретни случаи на използване, посочени в това приложение³⁶. Освен това за някои от докладваните инциденти беше преценено, че не създават риск от вреда, който да е равностоен на риска, свързан със случаите на използване, които вече са включени в приложение III към Акта за изкуствения интелект³⁷. По-малка част от инцидентите нямаше как да бъдат категоризирани категорично поради липса на достатъчно информация.

³⁶ Инцидентите в областта на биометричните данни (точка 1 от приложение III) често се отнасят до системи с ИИ, използвани в камери за наблюдение, използвани за лицево разпознаване от разстояние с цел идентифициране на заподозрени. Установените инциденти в областта на заетостта се отнасят до системи с ИИ, използвани за оптимизиране на процесите по наемане и освобождаване на работна сила, като например сканиране на автобиографии или наблюдение на служителите на платформи, използвани на работното място. Докладваните инциденти в областта на достъпа до и внедряването на основни услуги често се отнасят до използването на алгоритъм на базата на ИИ за уличаване в измама на лица, които получават помощни за жилищно настаняване, което води до ненужни разследвания и нарушаване на права. Съответните инциденти от областта на правоприлагането включват използването на ИИ за оценяване на рисковете, пред които се изправят жертвите на домашно насилие. Що се отнася до управлението на граничния контрол, съответните инциденти се отнасят до проследяване и лицева идентификация на мигранти с помощта на камери.

³⁷ Някои инциденти включват използването на камери с ИИ, за да откриват нарушения на правилата за движение по пътищата или да проследяват плътността на тълпата с оглед на осигуряването на безопасността по време на публични събития. Тези приложения на ИИ спадат към правоприлагането; те обаче не изглеждат да предизвикват риск от вреда, който да е равностоен или по-голям от риска от вреда или от неблагоприятно въздействие, предизвикван от други високорискови системи с ИИ, които вече са

(59) За значителен брой инциденти беше определено, че попадат във функциите по области, посочени в приложение III към Акта за изкуствения интелект; те обаче не са ясно обхванати в конкретните случаи на използване, които понастоящем са посочени в него. Тези инциденти бяха оценени въз основа на критериите, представени в раздел 2.1.2 по-горе. Анализът доведе до набелязването на следните области за по-нататъшно наблюдение и събиране на данни:

- Значителен брой инциденти включват **политически кампании за дезинформация**, които тематично попадат в областта на правораздаването и демократичните процеси, посочени в точка 8 от приложение III, но не са ясно включени в случаите на използване, посочени в него. Тези кампании за дезинформация в голяма степен са свързани убедителни фалшификати, включващи видео материали и изображения, като рисковете от това донякъде вече са разгледани в член 50 от Акта за изкуствения интелект. Освен това част от тези системи с ИИ може да са обхванати в забраните в член 5, параграф 1, букви а) или б) от Акта за изкуствения интелект, при положение че са изпълнени всички условия по него. Наред с това в Акта за цифровите услуги и в Регламента относно прозрачността и таргетирането на политическото рекламиране³⁸ са уредени някои от въпросите, свързани с политическата дезинформация. Допълнителни мерки и инициативи са предвидени в наскоро приетото Съобщение относно Европейски щит за демокрацията³⁹. Комисията допълнително ще прецени и поясни в предстоящите насоки относно класифицирането на високорисковите системи с ИИ, дали част от тези практики в областта на ИИ може да бъдат класифицирани като системи с ИИ, предназначени да бъдат използвани за оказване на влияние върху резултата от избори или референдум или върху поведението на физическите лица при упражняване на правото им на глас в избори или референдуми.

Заклучение

(60) Настоящият доклад е изготвен от Комисията и е предназначен за Европейския парламент и Съвета в изпълнение на задълженията на Комисията, предвидени в член 112, параграф 1 от Акта за изкуствения интелект. Изложените констатации в настоящия доклад са представени за разглеждане от тези институции.

включени в точка 6 от приложение II. Това се дължи основно на факта, че те обикновено засягат административни нарушения, последствията от които не са толкова сериозни, отколкото свързаните с криминални престъпления, или се използват за осигуряване на безопасност, без да засягат пряко основните права. Съответно такива случаи на използване на ИИ понастоящем не налагат изменение на приложение III.

³⁸ Регламент (ЕС) 2024/900 на Европейския парламент и на Съвета от 13 март 2024 г. относно прозрачността и таргетирането на политическото рекламиране, ОВ L, 2024/900, 20.3.2024 г.

³⁹ Съвместно съобщение до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите. Европейски щит за демокрацията: създаване на възможности за силни и устойчиви демокрации, Брюксел, 12.11.2025 г., JOIN(2025) 791 final.

(61) След оценката, извършена чрез прилагането на обективната и приобщаващата методика, за прегледа, изискван съгласно член 112, параграф 1 от Акта за изкуствения интелект, Комисията отбелязва и допълнително анализира потенциален регулаторен пропуск по отношение на системите с ИИ, генериращи материали, съдържащи сексуално насилие над деца, и интимно съдържание, за което не е дадено съгласие, които не са забранени от член 5 от Акта за изкуствения интелект. Като се има предвид, че разпоредбите на Акта за изкуствения интелект по отношение на забранените практики в областта на ИИ започнаха да се прилагат на 2 февруари 2025 г., а правилата за правоприлагане все още не са приложими, оценката на други практики в областта на ИИ, които са особено вредни и недобросъвестни и които противоречат на ценностите на ЕС и на основните права, се намира все още на ранен етап, а липсва и практически опит във връзка със забраните. По-подробна оценка на изпълнението на член 5 от Акта за изкуствения интелект ще бъде възможна едва след като забраните са прилагани поне една година и започнат да се появяват общи предизвикателства или регулаторни пропуски. Аналогично, след като насоките на Комисията относно класифицирането на високорисковите системи с ИИ бъдат публикувани и се натрупа практически опит, ще се улесни оценяването на функционирането на правилата за високорисковите системи с ИИ и ще бъдат идентифицирани потенциалните пропуски във връзка с използването на тези системи, които пораждат висок риск за здравето и безопасността на хората или за основните права. Очаква се също така експерименталната нормативна среда, установена в съответствие с Акта за изкуствения интелект, да служат като механизъм за извличане на поуки и събиране на доказателства по отношение на нормативната уредба, което ще спомогне да се идентифицират възможни регулаторни пропуски и предизвикателства при тълкуването. Въз основа на събраните доказателства и извършената оценка в настоящия доклад Комисията все пак е набелязала специфични системи с ИИ за наблюдение и по-нататъшен анализ в рамките на следващите прегледи.

(62) Органите за наблюдение на пазара, които упражняват надзор върху прилагането на Акта за изкуствения интелект, се насърчават да разгледат в следващите години дали забраните в член 5 от Акта за изкуствения интелект адекватно възпират злонамерени и специфични приложения с висок потенциал за неправилна експлоатация, като черпят от техния практически опит в областта на надзора и правоприлагането. Аналогично, след като започнат да се прилагат правилата за високорисковите системи с ИИ и процедурите по правоприлагане започнат да действат, особено внимание трябва да се обърне на системите с ИИ, които може да попадат в една от областите в приложение III, но да не са изрично упоменати в настоящия списък на случаите на високорисково използване. Тези усилия ще предоставят основана на факти информация за бъдещи доклади на Комисията, приемани въз основа на член 112, параграф 1 от Акта за изкуствения интелект, и ще подпомогнат Комисията, за да направи оценка дали обхватът на член 5 от Акта за изкуствения интелект и приложение III към него остават адекватни във времето, като по този начин се полагат основите за добре информиран, обективен и основан на факти преглед и потенциално преразглеждане на съответните разпоредби на Акта за изкуствения интелект.

- (63) В съответствие с член 112, параграф 1 от Акта за изкуствения интелект списъкът на забранените практики в областта на ИИ в член 5 от Акта за изкуствения интелект, както и списъкът на случаите на използване на високорисковите системи в приложение III към Акта за изкуствения интелект са предмет на преглед веднъж годишно до края на срока на делегирането на правомощията, посочен в член 97 от Акта за изкуствения интелект. Следователно следващата оценка от Комисията в съответствие с член 112 от Акта за изкуствения интелект ще бъде през 2026 г., а щом бъде завършена, Комисията ще публикува констатациите си под формата на доклад.
- (64) С оглед на осигуряването на последователно и систематично събиране на съответните данни преди оценката от 2026 г. Комисията възнамерява да координира продължаващите усилия за наблюдение както на национално ниво, така и на ниво ЕС. За тази цел Службата по ИИ ще си сътрудничи със Съвета по ИИ и националните компетентни органи на държавите членки, както и ще се консултира по целесъобразност чрез вече установените рамки за сътрудничество на националните контактни точки в съответните области. Особено внимание ще се отделя на набелязаните за по-нататъшно наблюдение и събиране на данни области, които са определени в настоящия доклад. Ще бъде извършвано също наблюдение на технологичните развития, както и на съответните потенциални изменения в използването на системите с ИИ, тяхното въздействие и възникването на рискове.
- (65) При оценяването дали рисковете, свързани с ИИ, са адекватно отразени в действащото законодателство на ЕС, веднага щом правоприлагането на Акта за изкуствения интелект започне и се натрупа практически опит, анализите ще проучат как Актът за изкуствения интелект взаимодейства с други инструменти на ЕС и ги допълва с оглед на преодоляването на рисковете за здравето, безопасността и основните права. Особено внимание ще бъде отделено на съгласуването и практическото взаимодействие между Акта за изкуствения интелект и инструменти, като например Акта за цифровите услуги, Акта за управление на данните, Регламента относно прозрачността и таргетирането на политическото рекламиране, както и *достиганията на правото* в областта на защитата на потребителите и свободното движение на стоки. Този анализ следва да се стреми да установи в каква степен хоризонталните правила, специфичните за отделните сектори задължения, механизмите за управление на данните и гаранциите, свързани с определени продукти, намаляват съответните рискове, от което ще стане ясно дали са необходими по-нататъшна регулаторни намеси.